

Temmuz ayı bütçe açığı 29,7 milyar TL seviyesinde gerçekleşti.

Temmuz ayında bütçe giderleri yüzde 39,1 artarken, bütçe gelirleri yüzde 7,4 oranında azaldı. Böylece merkezi yönetim bütçesi 29,7 milyar TL açık verirken, faiz dışı açık 21,2 milyar TL oldu.

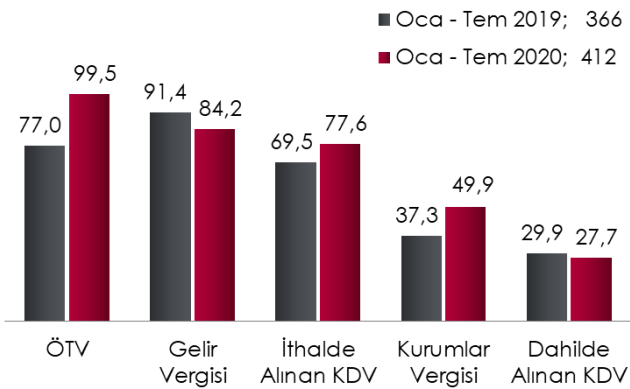
Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

(milyar TL)	Temmuz			Oca-Tem		
	2019	2020	Δ %	2019	2020	Δ %
Bütçe Giderleri	83,5	116,2	39,1	565,1	681,1	20,5
Faiz Hariç Gid	75,8	107,8	42,2	506,6	601,4	18,7
Faiz Giderleri	7,7	8,5	9,5	58,5	79,7	36,3
Bütçe Gelirleri	93,4	86,5	-7,4	496,4	541,9	9,2
Vergi Gelirleri	58,3	76,0	30,3	366,1	412,0	12,5
Diğer Gelirler	35,1	10,5	-70,1	130,4	130,0	-0,3
Bütçe Dengesi	9,9	-29,7	-399,9	-68,7	-139,1	102,6
Faiz Dışı Denge	17,6	-21,2	-220,5	-10,2	-59,4	481,6

Ocak-Temmuz döneminde bütçe giderlerinin yüzde 20,5 artmasına karşılık bütçe gelirleri yüzde 9,2 arttı. Bütçe açığı ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 102,6 artarak 139 milyar TL'yi aştı. Böylece yıl sonu bütçe açığı hedefi gerçekleşmiş oldu. Bu dönemde bütçe açığındaki genişlemede faiz giderlerindeki yüzde 36,3'lük artışın yanı sıra faiz hariç bütçe giderleri alt kalemlerinden cari transferlerde ve personel giderlerinde sırasıyla yaşanan yüzde 30 ve yüzde 17'lik artış etkili oldu.

Vergi Gelirleri

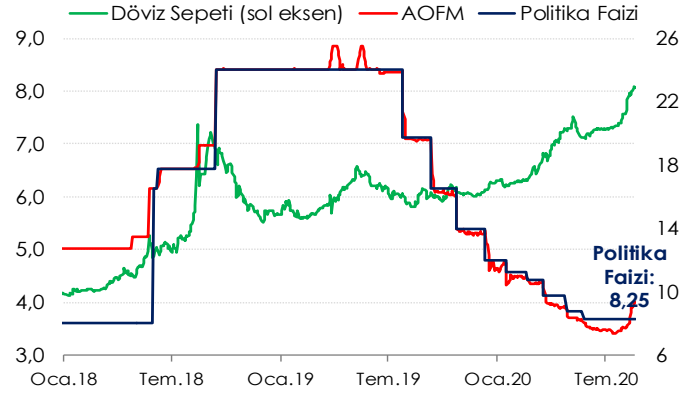
milyar TL

Aynı dönemde bütçe gelirlerinde en büyük paya sahip olan vergi gelirleri geçen yılın Ocak-Temmuz dönemine göre yüzde 12,5 arttı. Söz konusu artışta ÖTV gelirlerindeki yüzde 29,2'lik ve kurumlar vergisi gelirlerindeki yüzde 33,7'lik yükseliş etkili oldu. Öte yandan aynı dönemde gelir vergisindeki ve dahilde alınan KDV gelirlerindeki düşüş vergi gelirlerindeki artışın bir miktar sınırlandırdı.

TCMB, politika faizinde değişikliğe gitmedi.

TCMB Politika Faizi ve Döviz Sepeti

TCMB Para Politikası Kurulu (PPK), aynı zamanda politika faizi de olan haftalık repo faizini beklentiler doğrultusunda yüzde 8,25 seviyesinde bıraktı. Böylece 24 Temmuz 2019'dan itibaren 9 toplantı boyunca 15,75 puan indirilen politika faizi son üç toplantıda değişim göstermedi.

Karar metnine göre son dönemde ticari kredilerde normalleşme eğilimi izlenirken bireysel krediler güçlü seyretmektedir. Bireysel kredilerin dış talebe dönüşmesi yolu ile artan ithalat pandemi döneminde alınan politika tedbirlerinin sıkılaşması ile dengelenecektir. Seyahat kısıtlamalarının hafifletilmesi cari denge üzerinde kısmi bir iyileşme sağlamaktadır. Salgına bağlı birim maliyetlerin artması, döviz kurundaki hareketler, kredilerin hızlı artışı enflasyondaki gerilemenin önüne geçmektedir.

Öte yandan TCMB, likidite tedbirleri ile ağırlıklı ortalama fonlama maliyetini 20 Ağustos itibarıyla yüzde 9,37'ye çıkardı. Bu çerçevede, politika faizinin altından ve politika faizinden fonlama yapılmazken geleneksel yöntemle repo ihaleleri yapılmaktadır.

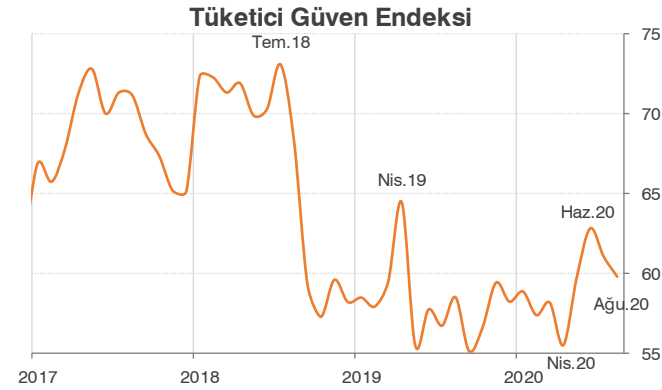
TCMB faiz kararına ek olarak 18 Ağustos'ta tüm bankalar için yabancı para zorunlu karşılık oranları 300 baz puan artırılırken, 20 Ağustos tarihinde reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankaların zorunlu karşılık oranları tüm vadelerde kıymetli madenler için 700 puan, tüm yabancı para yükümlülükleri için 200 baz puan artırılmıştır. Ayrıca reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankalar için TL zorunlu karşılık oranları 6 aya kadar vadeli tüm mevduatlar için 200 baz puan, 3 yıla kadar vadeli tüm mevduatlar için 150 baz puan artırılmıştır. 20 Ağustosta alınan bu kararlar piyasadan 17 milyar TL ve 8,5 milyar ABD doları

karşılığı döviz ve altın likiditesi çekilmesi beklenmektedir. Bu sayede 17 Mart 2020'den bu yana zorunlu karşılıklar yolu ile genişletilen 17,7 milyar dolar tutarındaki likidite geri çekilmiş olacaktır.

TCMB'nin 2020 yıl sonu enflasyon hedefi Temmuz'daki Enflasyon Raporu'nda yüzde 8,9 seviyesindeyken TCMB'nin Temmuz ayı beklenti anketine göre yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 9,54'ten yüzde 10,82'ye yükselmişti. (Temmuz ayı gerçekleşen TÜFE yüzde 11,76)

Tüketici güveni Temmuz ayında geriledi.

Tüketici güven endeksi mevsimsel etkilerden arındırılmış verilerde Ağustos ayında önceki aya göre yüzde 2,2 oranında gerileyerek 59,6 değerini aldı. Nisan 2020'de 54,9 ile en düşük değerini alan endeks, Haziran ayında son bir yılın en yüksek seviyesine

çıkıştı.

Tüketici güvenindeki düşüşte genel ekonomik durumun ve konut satın alma ihtimalinin önümüzdeki dönemde olumsuz seyredeceğine dair beklenti etkili oldu.

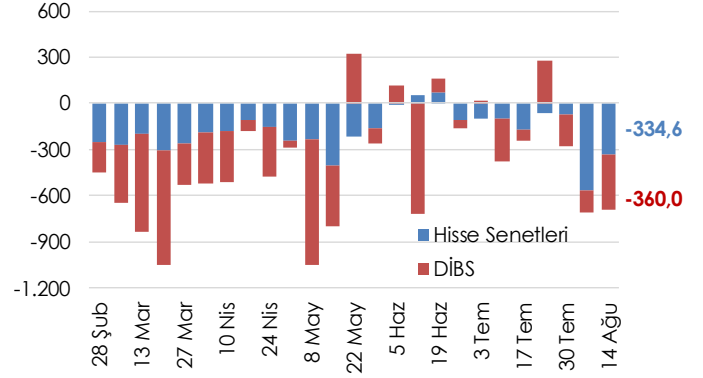
Ocak ayından bu yana gelecek 12 aya ilişkin enflasyonun düşeceği beklenirken, Temmuz ayında bu beklenti artışa dönmüştü. Ağustos ayında da enflasyondaki artış yönündeki beklenti devam etti.

Haftalık Para, Banka ve Menkul Kıymet İstatistikleri

14 Ağustos ile biten haftada yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında net 334,6 milyon dolar satış, DİBS piyasasında da 360 milyon dolar satış gerçekleştirildi. Yurt dışı yerleşiklerin portföyünde 5,6 milyar dolar DİBS ve 20,9 milyar dolar Hisse Senedi bulunmaktadır.

Döviz Tevdiat Hesapları (DTH) 14 Ağustos ile biten haftada bir önceki haftaya göre yaklaşık 2,0 milyar

Yurt Dışı Yerleşiklerin Hisse ve DİBS Portföyü (milyon \$)

dolar azalarak 246,6 milyar dolara gerilerken toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 52,4 oldu. DTH, yurt içi gerçek kişilerde 1,7 milyar dolar, yurt içi tüzel kişilerde 184 milyon dolar azaldı.

TCMB'nin Brüt Döviz Rezervi 1,2 milyar dolar azalışla 45,4 milyar dolara inerken, altın dahil toplam brüt rezervler 3,6 milyar dolarlık azalışla 88,2 milyar dolar oldu. Net rezervler de 1,07 milyar dolar azalışla 28,7 milyar dolar oldu.

Veri Takvimi

25 Ağustos 2020	İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı
Salı	İktisadi Yönelim ve Reel Kesim Güven Endeksi
28 Ağustos 2020	Ekonomik Güven Endeksi
Cuma	

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER	2015	2016	2017	2018	2019	Son 3 Veri		
BÜYÜME						19.Ç3	19.Ç4	20.Ç1
GSYH (milyar USD)	862	863	853	789	754	202	206	176
GSYH (milyar TL)	2.339	2.609	3.111	3.724	4.280	1.146	1.190	1.071
Kişi Başına Gelir (USD)	11.019	10.883	10.602	9.693	9.127			
Büyüme Oranı (%)	6,1	3,2	7,4	2,6	0,9	1,0	6,0	4,5
Net İhracatın Katkısı (puan, %)	0,6	-1,3	0,1	3,6	2,3	-0,2	-4,7	-4,3
ENFLASYON (yıllık, %)						May.20	Haz.20	Tem.20
TÜFE	8,8	8,5	11,9	20,3	11,8	11,39	12,62	11,76
Yurt İçi ÜFE	5,7	9,9	15,5	33,6	7,4	5,53	6,17	8,33
İŞGÜCÜ PİYASASI						Mar.20	Nis.20	May.20
İşsizlik Oranı (ort. %)	10,3	10,9	10,9	11,0	13,7	13,2	12,8	12,9
İşgücüne Katılım Oranı (%)	51,3	52,0	52,8	53,2	51,8	48,4	47,2	47,6
DÖVİZ KURLARI						May.20	Haz.20	Tem.20
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	99,16	93,58	86,32	76,37	76,22	68,67	69,22	68,52
USD/TL	2,91	3,54	3,81	5,27	5,95	6,80	6,85	6,94
EUR/TL	3,18	3,70	4,55	6,03	6,66	7,48	7,72	8,16
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	3,05	3,62	4,18	5,65	6,30	7,14	7,29	7,55
DIŞ TİCARET (GTS, 12 aylık, milyar USD)						May.20	Haz.20	Tem.20
Dış Ticaret Dengesi	-62,6	-52,9	-74,2	-54,0	-29,5	-40,1	-39,6	-39,0
İhracat	151,0	149,2	164,5	177,2	180,8	165,7	167,5	166,6
İthalat	213,6	202,2	238,7	231,2	210,3	205,9	207,1	205,6
Karşılama Oranı (%)	70,7	73,8	68,9	76,6	86,0	80,5	80,9	81,0
ÖDEMELER DENGESİ (12 aylık, milyar USD)						Nis.20	May.20	Haz.20
Cari İşlemler Dengesi	-27,3	-26,8	-40,6	-20,7	8,9	-3,3	-8,3	-11,1
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-3,5	-3,4	-5,1	-2,6	1,1	-0,4	-1,0	-1,4
Finans Hesabı	9,4	22,5	38,6	0,5	5,6	-2,5	3,7	-3,5
Doğrudan Yatırımlar (net)	14,2	10,8	8,4	9,4	5,9	5,2	5,2	4,6
Portföy Yatırımları (net)	-15,3	6,4	24,1	-3,1	-1,2	-14,2	-16,2	-15,6
Diğer Yatırımlar (net)	10,6	5,3	6,2	-5,7	1,0	6,5	14,7	7,5
Rezerv Varlıklar (net)	-11,8	0,8	-8,2	-10,4	6,3	-19,1	-19,4	-24,6
Net Hata ve Noksan	6,1	5,1	-6,3	9,8	-8,2	-13,2	-14,8	-10,0
BÜTÇE (Kümülatif, milyar TL)						May.20	Haz.20	Tem.20
Harcamalar	506,3	584,1	677,7	830,8	999,5	479,2	564,9	681,1
Faiz Harcamaları	53,0	50,2	56,7	74,0	99,9	65,0	71,3	79,7
Faiz Dışı Harcamalar	453,3	533,8	621,0	756,8	899,5	414,3	493,6	601,4
Gelirler	482,8	554,1	630,3	758,0	875,8	389,1	455,4	541,9
Vergi Gelirleri	407,8	459,0	536,0	621,5	673,3	280,5	335,9	412,0
Bütçe Dengesi	-23,5	-29,9	-47,4	-72,8	-123,7	-90,1	-109,5	-139,1
Faiz Dışı Denge	29,5	20,3	9,3	1,1	-23,8	-25,1	-38,2	-59,4
Bütçe Dengesi / GSYH (%)	-1,0	-1,1	-1,5	-2,0	-2,9	-3,3	-3,5	-4,5
BORÇ STOKU (12 aylık, milyar TL)						May.20	Haz.20	Tem.20
Merkezi Yönetim								
İç Borç Stoku	440,1	468,6	535,4	586,1	755,1	966,0	983,9	1046,7
Dış Borç Stoku	238,1	291,3	341,0	481,0	573,8	667,6	657,3	674,2
Toplam Borç Stoku	678,2	760,0	876,5	1067,1	1328,8	1633,6	1641,2	1720,9
Genel Yönetim						19.Ç3	19.Ç4	20.Ç1
AB Tanımlı Borç Stoku	643,3	735,4	878,3	1134,0	1404,2	1319,4	1404,2	1554,5
AB Tanımlı Borç Stoku / GSYH(%)	27,5	28,2	28,2	30,4	32,8	32,1	32,8	35,1
BANKACILIK SEKTÖRÜ (milyar TL)						Nis.20	May.20	Haz.20
Krediler	1.484,3	1.733,6	2.097,3	2.393,1	2.654,4	3.102,6	3.159,9	3.256,0
İhracat Kredileri	115,4	140,7	174,2	245,7	274,7	338,4	338,7	342,3
Türk Eximbank İhracat Kredileri	43,2	61,6	80,3	129,5	142,9	165,0	166,1	169,9
Türk Eximbank'ın Payı (%)	37,4	43,8	46,1	52,7	52,0	48,8	49,0	49,6
SYR (%)	15,6	15,6	16,8	17,3	18,4	18,74	19,44	19,5
TGA (%)	3,1	3,2	3,0	3,9	5,4	4,64	4,54	4,41